

Nota Reserves en Voorzieningen 2019 - 2020

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Verschil reserves en voorzieningen	4
2.1	Reserves	4
2.2	Voorzieningen	4
2.3	Rentetoerekening	5
2.4	Verschillen reserves en voorzieningen	6
2.5	Functies van reserves en voorzieningen	6
3	Beleidsuitgangspunten	8
3.1	Duidelijke en overzichtelijke indeling	8
3.2	Instelling van een reserve en voorziening	8
3.3	Mutaties (stortingen en onttrekkingen)	8
3.4	Opheffen	9
4	Inventarisatie en beoordeling reserves en voorzieningen vm. gemeenten	10
4.1	Algemene reserves.....	11
4.2	Bestemmingsreserves.....	12
4.3	Voorzieningen.....	24
5	Reserves en voorzieningen Westerkwartier.....	29
5.1	Voorstellen per reserve en voorzieningen voormalige gemeenten	29
5.2	Resultaat voorstellen / reserves en voorzieningen gemeente Westerkwartier	32
6	Voorstel	37
	Bijlage Wet en Regelgeving	38
	Bijlage Overzicht Afschrijvingsreserve diverse investeringen	40
	Bijlage Financieel overzicht reserves en voorzieningen gemeente Westerkwartier.....	41

1 Inleiding

Aanleiding

De gemeente Westerkwartier is gevormd door de samenvoeging van de voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn. Met de samenvoeging zijn ook de reserves en voorzieningen van deze gemeenten overgegaan. Deze nota bevat een inventarisatie van de reserves en voorzieningen van deze gemeenten. Bij de inventarisatie worden tevens voorstellen gedaan om een aantal reserves en/of voorzieningen samen te voegen of in stand te houden of over te hevelen naar de algemene reserve van het Westerkwartier.

Ten aanzien van de voormalige gemeente Winsum (gebied Middag) zal er ook sprake zijn van overdracht van activa en passiva en de daarbij behorende eindafrekening van de overdracht. De reserves en voorzieningen die overgaan naar de gemeente Westerkwartier zijn hier buiten beschouwing gelaten. Omtrent de overdracht en afrekening inzake het gebied Middag wordt u afzonderlijk geïnformeerd.

Deze nota reserves en voorzieningen 2019 geeft inzicht in het (wettelijke) kader rond reserves en voorzieningen. Tevens worden de beleidsuitgangspunten en handelswijze rond reserves en voorzieningen vastgelegd.

Er zijn geen (wettelijke) kaders die voorschrijven om de nota reserves en voorziening periodiek door te lichten. Echter vanwege de transparantie van de aanwezige middelen (reserves en voorzieningen) is het wel zinvol om dit eenmaal per 4 jaar te gaan doen. Ook al was het maar om de aanwezige reserves tegen het licht te houden. De eerstvolgende actualisatie is dan 2023, tenzij er omstandigheden zijn die het nodig maken het eerder te doen.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk van deze notitie wordt het verschil tussen reserves en voorzieningen in beeld gebracht. Er wordt aandacht besteed aan het wel of niet rente toerekenen aan reserves en voorzieningen. De bevoegdheden van de raad komen ook aan de orde in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van de reserves in beeld gebracht.

De inventarisatie en doorlichting van alle reserves en voorziening van de voormalige gemeenten komen aan de orde in hoofdstuk 4. Bij de inventarisatie treft u tevens een voorstel aan bij de desbetreffende reserve of voorziening. De voorstellen kunnen zijn om een aantal reserves of voorzieningen samen te voegen of in stand te houden of over te hevelen naar de algemene reserve van het Westerkwartier.

Een opsomming van de aanwezige reserves en voorzieningen na inventarisatie, doorlichting en herschikking komen in hoofdstuk 5 aan bod. Tevens wordt beknopt weergegeven wat het resultaat is van de doorlichting van de alle aanwezige reserves en voorzieningen van de voormalige gemeenten.

Tot slot wordt dit gevolgd door hoofdstuk 6 met daarin opgenomen het voorstel

2 Verschil reserves en voorzieningen

De artikelen 41 tot en met 45 van het BBV vormen het wettelijk kader voor deze nota. Zie de bijlage wet – en regelgeving voor de betreffende artikelen. Tevens geeft de commissie BBV via notities, stellige uitspraken en richtlijnen nadere invulling aan dit kader. Ten slotte zijn de relevante artikelen van de Financiële Verordening gemeente Westerkwartier 2019 in de bijlage opgenomen.

2.1 Reserves

Reserves zijn de bestanddelen van het gemeentelijk eigen vermogen die zijn ontstaan door bestemming van overschotten of planmatig zijn bestemd. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen algemene reserve en bestemmingsreserves.

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het eigen vermogen waaraan geen specifieke bestemming is toegekend. Het heeft een algemeen karakter en de beschikbare middelen zijn vrij aanwendbaar. Een belangrijke functie van deze reserve is het opvangen van risico's. De algemene reserve valt daarom onder het (beschikbare) weerstandscapaciteit. Het beschikbare weerstandscapaciteit, de algemene reserve, wordt afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit. Het benodigde weerstandscapaciteit zijn de risico's waarvoor geen voorzieningen of verzekeringen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen geeft een indicatie in welke mate de gemeente risico's kan opvangen zonder daarbij bestaand beleid en uitvoering aan te passen.

$$\text{Weerstandsvermogen} : \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Op basis van de herschikkingen van de reserves en voorzieningen van de voormalige gemeenten is de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) circa € 8,7 mln. per 1-1-2020. Hierbij is rekening gehouden met de 1^e en 2^e bestuursrapportage van 2019. Ook is rekening gehouden met een vermindering van de algemene reserve met de rekeningresultaten van 2018 van de voormalige gemeenten. Tevens komen de frictiekosten in 2019 ten laste van de algemene reserve.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de raad vooraf een bepaalde bestemming is toegekend. Deze zijn bewust ingesteld ter dekking van kosten voor een bepaald doel en hebben daarmee een expliciet bestedingskarakter. Het BBV geeft geen exacte afbakening van mogelijke bestemmingen. De raad is daar vrij in. Het is voor de raad mogelijk om een eenmaal gegeven bestemming te wijzigen. Om deze reden zijn bestemmingsreserves evenals de algemene reserve in principe vrij aanwendbaar. De raad kan (op basis van nieuwe inzichten bijvoorbeeld) de bestemming van die middelen of een deel daarvan ergens anders voor inzetten (art 43 lid 2 BBV). Echter dient wel rekening te worden gehouden met eventuele verplichtingen die nog ten laste van de bestemmingsreserve komen.

2.2 Voorzieningen

In Artikel 44 van het BBV staat wanneer voorzieningen worden gevormd. Het BBV kenmerkt voorzieningen als 'vreemd vermogen' op de balans. Deze staan aan de passivazijde van de balans. De voorzieningen zijn gelden waarop een min of meer een onzekere verplichting op rust. Ze zijn dus niet vrij te besteden of te bestemmen.

In een aantal gevallen treft de gemeente voorzieningen die dienen als een waardecorrectie op activa. Hierdoor blijft de oorspronkelijke boekwaarde of vordering intact maar is er een voorziening

beschikbaar om reële tegenvallers bij het innen van vorderingen of verkopen van activa op te kunnen vangen. (waardecorrecties activa)

Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om dubieuze debiteuren of een waarde correctie op commercieel vastgoed of gronden.

De post voorzieningen staat meestal aan de passivazijde van de balans, behalve die voor debiteuren en voorraad, die recht onder het activum moeten staan als waardecorrectie.

Voorzieningen die conform artikel 44 kunnen worden gevormd voor onderstaande zaken:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch die redelijkerwijs zijn te schatten. Het vormen van een voorziening is in dit geval verplicht.
- Ook wordt een voorziening gevormd voor bestaande risico's voor bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Te denken valt aan voorzieningen die worden gevormd voor het afdekken van claims. Ook hiervoor geldt dat vorming van een voorziening verplicht is.
- Voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. Voorbeeld: voorziening voor groot onderhoud gebouwen of een voorziening wachtgeld wethouders. Het vormen van een voorziening is in dit geval niet verplicht; er kan namelijk ook voor worden gekozen de ongelijkmatig gespreide lasten in de komende begrotingsjaren voor de te verwachten bedragen in de meerjarenraming een reserve te vormen die wordt gebruikt om de kosten te egaliseren.
- Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven. Het gaat hierbij om investeringen met een economisch nut zoals rioleringen.
- Voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de ontvangen voorschotbedragen van de Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Deze dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Het verschil tussen een reserve en een voorziening is volgens het BBV vooral dat de raad in geval van reserves de bestemming kan wijzigen en bij voorzieningen niet. Voorzieningen zijn dus niet vrij besteedbaar of te bestemmen.

Voorzieningen dienen zo goed mogelijk te worden geraamd c.q. te worden ingeschat zodat deze dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld.

2.3 Rentetoerekening

Over het bijschrijven van rente aan reserves en voorziening staat in het BBV dat rentetoevoegingen aan voorzieningen niet zijn toegestaan (artikel 45), omdat voorzieningen naar beste schatting dekkend dienen te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

Voor reserves geldt dat rentetoevoeging wel is toegestaan, echter de Commissie BBV adviseert geen rente over het eigen vermogen te berekenen. De reden hiervan is met name gelegen in het feit dat op deze wijze de exploitatie onnodig wordt belast. Daarnaast komt dit niet ten goede aan het verlangde inzicht, eenvoud en transparantie van de financiële gegevens.

Gezien de aanbeveling van de commissie BBV wordt geen rente toegerekend aan reserve en voorzieningen. Dit is ook opgenomen in de financiële verordening van de gemeente Westerkwartier.

2.4 Verschillen reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen met betrekking tot reserves en voorzieningen in beeld gebracht. Ook komen de bevoegdheden van de raad aan de orde.

Aspect	Reserve	Voorziening
Vorming door	Vooraf door de raad (raad heeft de keuzemogelijkheid)	Achteraf door de raad. Geen keuze voor de raad door verplichtend karakter van de voorziening (m.u.v. voorzieningen i.h.k.v. onderhoud)
Maakt onderdeel uit	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Toevoeging	Bestemming van het resultaat Een toevoeging aan een reserve geschiedt altijd i.h.k.v. resultaatbestemming. Raadsbesluit is een vereiste	Resultaatbepalend Storting t.g.v. een voorziening komt direct ten laste van de exploitatie
Onttrekking	Onttrekkingen gaan eveneens via de resultaatbestemming	Directe onttrekking is verplicht (d.w.z. boeking van facturen)
Bestemming vrij of gebonden?	Raad is bevoegd om de bestemming te wijzigen	Gebonden, slecht voor het betreffende doel aanwendbaar
Financiële onderbouwing	Niet verplicht, maar aan te raden	Verplicht
Toetsing	Eigen verantwoordelijkheid	Door accountant i.h.k.v. controle op de jaarrekening
Rentebijbeschrijving	Volgens BBV is bijbeschrijving toegestaan	Niet toegestaan
Indeling	Algemene reserves en bestemmingsreserves	Voorzieningen voor: - verplichtingen en verliezen - bestaande risico's - egalisatie van kosten - bijdragen van derden

2.5 Functies van reserves en voorzieningen

In het totale financiële beleid hebben reserves en voorzieningen verschillende functies, te weten:

- **dekkings- en bestedingsfunctie**

Met uitzondering van de algemene reserve hebben de overige reserves en voorzieningen een vooropgezet doel. Zij zijn bewust ingesteld om middelen ervan te besteden voor het bereiken van een bepaalde activiteit/doel, respectievelijk de kosten van die activiteit of dat doel te dekken. De algemene reserve wordt echter incidenteel ook gebruikt als dekkings- of bestedingsmiddel. Dit kan zijn voor het dekken van exploitatietekorten, dan wel aanwending voor het realiseren van een bepaalde activiteit/doel waarvoor geen bestemmingsreserve is gevormd.

- **bufferfunctie**

In deze functie dienen de reserves om onvoorziene tegenvallers op te vangen. De algemene reserve vervult feitelijk ook de bufferfunctie.

- **financieringsfunctie**

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) beoogt een solide financieringswijze van de decentrale overheden te bevorderen en schommelingen van rentelasten zoveel mogelijk te beperken. De financiering van kapitaaluitgaven (investeringen) kan geschieden door het gebruiken van reserves en voorzieningen als (intern) financieringsmiddel of door het aantrekken van vaste geldleningen. Bij gebruik van reserves en voorzieningen hoeft geen beroep te worden gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Het gebruik van reserves en voorzieningen als intern financieringsmiddel wordt aangeduid met de financieringsfunctie.

- **inkomensfunctie**

Er is sprake van een inkomensfunctie als reserves worden gebruikt ter dekking van de kapitaallasten van investeringen (reserve afschrijving diverse investeringen). Als de reserve voor een ander doel worden ingezet zal er in de (meerjaren)begroting een tekort ontstaan.

3 Beleidsuitgangspunten

In dit hoofdstuk wordt de beleidsuitgangspunten geformuleerd die betrekking hebben op de reserves en voorzieningen van de gemeente Westerkwartier.

3.1 Duidelijke en overzichtelijke indeling

Het aantal reserves en voorzieningen dient beperkt te blijven. Dit bevordert het overzicht en de flexibiliteit. Reserves en voorzieningen dienen onderbouwd te worden. In beginsel hanteren we een minimumgrens van € 50.000. De hoogte van de reserves moet voldoende zijn om ook op termijn aan onze verplichtingen te voldoen (solvabiliteit). Tegelijkertijd moet voorkomen worden dat onnodig beslag wordt gelegd op gemeenschapsgelden.

3.2 Instelling van een reserve en voorziening

Als een nieuwe reserve moet worden ingesteld dan gebeurt dit bij besluit van de raad. Het budgetrecht ligt namelijk bij de raad. In het raadsbesluit dienen in ieder geval de volgende bestanddelen opgenomen te worden: het doel, de voeding en onttrekking, de maximale duur en het verloop van de toevoegingen c.q. onttrekkingen.

Het instellen van een voorziening gebeurt ook middels besluit van de raad (achteraf bij de jaarrekening). In het raadsbesluit dienen in ieder geval de volgende bestanddelen opgenomen te worden: het doel, de voeding (hoe krijgt de voorziening zijn geld), de maximale hoogte en de maximale duur. Een voorziening wordt opgeheven als de uitgangspunten voor de vorming van deze voorziening niet meer van toepassing zijn; ook hierover wordt door de raad besloten.

3.3 Mutaties (stortingen en onttrekkingen)

Hieronder wordt aangegeven wanneer er mutaties plaatsvinden met betrekking tot reserves:

- De middelen van een bestemmingsreserve mogen uitsluitend worden aangewend voor het doel waarvoor deze reserve is gevormd, tenzij de raad een andere bestemming heeft aangegeven;
- onder voorwaarde dat de bestemmingen gelijksoortig zijn en dat de raad een instemmend besluit heeft genomen, mogen bestemmingsreserves worden samengevoegd;
- toevoegingen aan bestemmingsreserves worden door de raad goedgekeurd via het vaststellen van de begroting, jaarrekening, de 1^e of 2^e bestuursrapportage;
- toevoegingen aan bestemmingsreserves worden gekoppeld aan de benodigde middelen voor het realiseren van de doelstelling (eventueel noodzakelijkheid van een plafond- en/of bodembedrag);
- Voor alle mutaties boven de door de raad goedgekeurde mutaties is een raadsbesluit (separaat of als onderdeel van ander document) vereist;
- onttrekking aan een bestemmingsreserve vindt plaats na het vaststellen van de begroting, jaarrekening of 1^e of 2^e bestuursrapportage middels een gelijkluidend raadsbesluit;
- onttrekkingen aan bestemmingsreserves ten behoeve van de exploitatie zijn gelijk aan de bijbehorende werkelijke lasten.

Een voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of het risico. De voeding van de voorziening vindt plaats via de exploitatie en vereist een besluit van de raad. Deze besluiten worden meestal genomen bij de vaststelling van de begroting of jaarrekening en worden opgenomen onder het betreffende programma. Onttrekkingen aan de voorziening geschieden in principe rechtstreeks ten laste van de voorziening.

Bevoegdheid tot het doen van uitgaven ten laste van voorzieningen ligt bij het college, aangezien realisatie van voorziene uitgaven uitvoering van bestaand beleid betreft. Het college legt hierover uiteraard wel verantwoording af in het jaarverslag. Het daadwerkelijk gebruik maken van de

voorziening kan alleen voor uitgaven die binnen het onderliggende plan of risico vallen. Uitgaven moeten in die zin ook inzichtelijk zijn en de accountant toetst dit bij de controle van de jaarrekening.

3.4 Opheffen

De bestemmingsreserve wordt in de volgende situaties opgeheven:

- wanneer het doel waartoe deze oorspronkelijk werd gevormd vervalt of de vastgestelde einddatum is bereikt;
- middels raadsbesluit wordt een bestemmingsreserve opgeheven. Dit kan bij de begroting, jaarrekening of de 1^e of 2^e bestuursrapportage;
- wanneer het doel van een bestemmingsreserve in belangrijke mate wijzigt (het nieuwe doel ligt niet in de lijn van het oorspronkelijke doel), dan valt het saldo van deze bestemmingsreserve vrij en wordt toegevoegd aan de algemene reserve. De bestemmingsreserve wordt vervolgens opgeheven.

Een voorziening wordt opgeheven als de verplichting of het risico waarvoor een voorziening is ingesteld, is weggefallen. Ook wordt een voorziening opgeheven als een voorziening ophoudt te bestaan door bijvoorbeeld veranderingen in wet- of regelgeving. Aangezien opheffing van de voorziening in deze situatie verplicht is conform het BBV, is voor het opheffen van de voorziening geen raadsbesluit nodig. Voor voorzieningen ter egalisatie van kosten geldt dat deze na besluitvorming door de raad wordt opgeheven. Het saldo van een voorziening, die wordt opgeheven, komt door een vrijval ten gunste van de exploitatie.

4 Inventarisatie en beoordeling reserves en voorzieningen vm. gemeenten

Hieronder worden alle reserves en voorzieningen besproken van de voormalige gemeenten van Westerkwartier. Per reserve of voorziening wordt middels voorstel aangegeven of deze wordt

- samengevoegd met gelijksoortige reserve of voorziening van één of meerdere voormalige gemeenten;
- gehandhaafd;
- op geheven en de middelen kunnen (gedeeltelijk) vrijvallen ten gunste van de algemene reserve;
- combinatie van voorgaande voorstellen.

Het onderstaande tabel bevat 3 kolommen. De eerste kolom geeft aan van welke gemeente de reserve afkomstig is (G=Grootegast, L=Leek, M=Marum, Z=Zuidhorn). De tweede kolom geeft de benaming en een korte toelichting van de reserve. Daarnaast wordt een voorstel gegeven. In de laatste kolom wordt de financiële stand gegeven per 31 december 2018 (=1 januari 2019). Het genoemd bedrag betreft de stand van de jaarrekeningen van de voormalige gemeenten.

Alle reserves en voorzieningen zijn beoordeeld op bestaansrecht aan de hand van de geformuleerde beleidsuitgangspunten voor reserves voorzieningen. Reserves en voorzieningen die niet voldoen aan deze beleidsuitgangspunten zijn voorzien van een voorstel tot opheffing, samenvoeging of aanpassing. Zonder wijzigingsvoorstel wordt de huidige situatie voortgezet.

Tevens wordt aangegeven dat in het kader van maatregelen uit de diverse reserve wordt geput om de exploitatie van de gemeente Westerkwartier sluitend te krijgen. In totaal wordt voor 2019 € 2.000.000 en voor € 200.000 in 2020 van de reserve ingezet ter dekking. Zie voor nadere toelichting de 1^e bestuursrapportage (blz. 20).

	Jaar 2019	jaar 2020
Reserve groot onderhoud	700.000	200.000
Reserve automatisering	125.000	
Reserve bodemsanering	16.000	
Reserve kunst	14.000	
Reserve centrumplan Marum	50.000	
Reserve bedrijfsterreinen	100.000	
Reserve Kom Zuidhorn	650.000	
Reserve Monumenten	60.000	
Reserve Platteland	28.000	
Reserve Verkeer en Vervoer	28.000	
Reserve Wegenvisie	25.000	
Reserve Kunst	21.000	
Reserve bestemmingsplannen	114.000	
Reserve Bruggen en openb. verlichting	69.000	
	2.000.000	200.000 = 2.200.000

4.1 Algemene reserves

Voorgesteld wordt om de algemene reserves van de voormalige gemeenten op te heffen en toe te voegen aan de nieuw te vormen Algemene Reserve WK.

G	Algemene Reserve Toelichting: Het batig rekeningssaldo wordt toegevoegd aan de AR. Een nadelig rekensaldi gaat altijd ten laste van de AR. Abusievelijk is de bespaarde rente van de AR ten gunste gebracht van de exploitatie. Voorstel: Samenvoegen met de overige algemene reserves van de gemeente Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn tot de Algemene Reserve WK. Vervolgens deze reserve op te heffen.	€ 861.478
G	Algemene Reserve Buffer Toelichting: Een deel van de AR, een bedrag van 1,5 mln. fungeert als buffer om de risico's op te vangen. <u>De (bespaarde) rente</u> van de AR en komt ten gunst van de exploitatie. Voorstel: Samenvoegen met de overige algemene reserves van de gemeente Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn tot de Algemene Reserve WK.	€ 1.500.000
L	Algemene Reserve Toelichting: De reserve vormt een onderdeel van de weerstandscapaciteit waarmee in samenhang met de risico's de hoogte van een verantwoord weerstandsvermogen wordt bepaald Voorstel: Samenvoegen met de overige algemene reserves van de gemeente Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn tot de Algemene Reserve WK.. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 5.375.574
L	Algemene bestedingsreserve Toelichting: Deze reserve fungeert als buffer voor het opvangen van mogelijke tekorten. Voorstel: Samenvoegen met de overige algemene reserves van de gemeente Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn tot de Algemene Reserve WK.. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 216.114
M	Algemene Reserve Toelichting: Het batig rekeningssaldo wordt toegevoegd aan de AR. Een nadelig rekensaldi gaat altijd ten laste van de AR. Voorstel: Het saldo overhevelen met de overige algemene reserves van de gemeente Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn naar de Algemene Reserve WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 1.316.597

Z	Algemene Bedrijfsreserve Toelichting: Deze reserve wordt gebruikt voor onverwachte tegenvallers. Voorstel: Samenvoegen met de overige algemene reserves van de gemeente Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn tot de Algemene Reserve WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 4.638.179
Z	Surplus Algemene Bedrijfsreserve Toelichting: De reserve is ingesteld voor eenmalige/incidentele voorstellen de omvang is per 1-1-2018. Er rusten geen verplichtingen en kan derhalve vrijvallen t.g.v. de algemene reserve Voorstel: Samenvoegen met de overige algemene reserves van de gemeente Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn tot de Algemene Reserve WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 30.200
	SUBTOTAAL	€ 13.938.142

4.2 Bestemmingsreserves

G	BR Bestemmingsplannen en projecten Toelichting: De resultaten van de gerealiseerde bestemmingsplannen en projecten komen ten gunsten/ten laste van deze bestemmingsreserve. Voorstel: In de begroting 2019 van Westerkwartier is rekening gehouden met 'maatregelen'. Daarin is rekening gehouden met onttrekking van € 100.000 ten gunste van de exploitatie. Voorgesteld wordt om het restant toe te voegen aan de reserve grondexploitaties WK gezien het risico's van bestemmingsplannen en vervolgens de reserve op te heffen.	€ 100.000
G	BR Gemeentelijke landschapsfonds Toelichting: Het in stand houden en verbeteren van de karakteristieke natuur en het karakteristieke landschap van het Zuidelijk Westerkwartier middels het genereren van additionele middelen. Per M2 verkochte kavel wordt € 4 toegevoegd aan deze reserve. Voor het plan Kroonsfeld geldt nog de oude afspraak, namelijk € 2 per M2. Voorstel: In principe zit de uitgaven inzake in stand houden van de karakteristieke natuur etc. in de reguliere budgetten in de begroting. Als er extra budget nodig is zal dit voorgelegd worden aan de raad/college. Het aanwezige saldo wordt toegevoegd de algemene reserve WK.	€ 30.585
G	BR Wegen-bruggen-openbare verlichting Toelichting: Ter dekking van onderhoud van de wegen, bruggen en openbare verlichting. De overschotten/tekorten op de jaarlijkse budgetten voor onderhoud wegen, bruggen en openbare verlichting komen ten gunste /ten laste van deze reserve.	€ 122.397

	Voorstel: In de maatregelen die opgenomen zijn in de begroting Westerkwartier 2019 wordt € 69.000 ingezet van deze reserve om de begroting sluitend te krijgen. Er is nog een verplichting van circa € 53.400 (openbare verlichting Doezum) die tot uitvoer komen in 2019. Het voorstel is om dit bedrag over te hevelen naar de Reserve Overheveling niet uitgegeven budgetten.	
G	BR Sociaal Domein Toelichting: De financiële voor- en nadelen die betrekking hebben op het terrein van het sociaal domein. In de gemeente Westerkwartier is afgesproken dat de minimale omvang als buffer 10% van de ontvangen integratie-uitkering sociaal domein van het Rijk moet zijn. Voorstel: Het saldo van de BR Sociaal domein overhevelen naar de bestemmingsreserve Sociaal domein WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 737.000
L	BR Sociaal Domein Toelichting: De financiële voor- en nadelen die betrekking hebben op het terrein van het sociaal domein. In de gemeente Westerkwartier is afgesproken dat de minimale omvang als buffer 10% van de ontvangen integratie-uitkering sociaal domein van het Rijk moet zijn. Voorstel: Het saldo van de BR Sociaal domein overhevelen naar de bestemmingsreserve Sociaal domein WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 1.223.000
L	BR Grondexploitatie Toelichting: Deze middelen zijn beschikbaar voor het afdekken van risico's en maken onderdeel uit van het totale weerstandsvermogen. Voorstel: Het saldo van de BR Grondexploitatie overhevelen naar de te vormen reserve grondexploitatie WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 237.924
L	BR Bedrijventerreinen Toelichting: Om invulling te kunnen geven aan de regionale afspraken over het aanwenden van winsten voor revitalisering of herstructurering van bestaande bedrijventerreinen is deze reserve gevormd. Voeding vindt plaats door een afdracht per M2 te verkopen terrein op Leeksterveld. Vanuit de hercalculaties grondexploitaties en maatregelenpakket gemeente Leek, per 1-1-2017 wordt er vanuit de grondexploitaties Leeksterveld geen voeding meer geleverd aan deze reserve. Voorstel: In de maatregelen die opgenomen zijn in de begroting Westerkwartier 2019 is € 114.000 ingezet van deze reserve om de begroting sluitend te krijgen. Aangezien er geen verplichtingen meer zijn wordt voorgesteld het restant minus € 114.000 over te hevelen naar de BR Grondexploitatie, die wordt ingezet voor het vormen van voorzieningen voor geprognosticeerde verliezen.	€ 114.227
L	BR MFC de Gaveborg Toelichting: Deze reserve is ingesteld voor de instandhouding van MCO Gaveborg (registratienummer 2016004428). De huur die door St. Dorpshuis Oostwold (SDO) wordt betaald en die in desbetreffende jaar niet geheel is besteed aan de instandhoudingskosten, wordt in deze reserve ondergebracht. SDO wil namelijk de garantie dat de te betalen huur daadwerkelijk wordt ingezet om de Gaveborg in stand te houden, ook op de lange termijn. Zodat als het eigendom wordt overgedragen aan SDO het gebouw in	€ 101.624

	goede staat verkeert en een eventuele reserveoverschot door de gemeente dan op de gezamenlijke rekening van de op te richten Vereniging van Eigenaren gestort kan worden. Voorstel: Gezien de afspraak en de toezegging wordt voorgesteld deze bestemmingsreserve te handhaven en herbenoemen tot reserve MFC De Gaveborg.	
L	BR gezond in Leek Toelichting De reserve is gevormd door de onderuitputting van de GIDS in 2017. Deze middelen zijn gereserveerd gezien de aanvragen en de toezeggingen die er voor 2018 liggen. Voorstel Gezien de hoogte en het eventuele saldo per 1-1-2019 wordt voorgesteld om het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve van het WK. De reserve kan vervolgens worden opgeheven.	€ 16.000
M	BR Sociaal Domein Toelichting: De financiële voor- en nadelen die betrekking hebben op het terrein van het sociaal domein. In westerkwarierverband is afgesproken dat de minimale omvang als buffer 10% van de ontvangen integratie-uitkering sociaal domein van het Rijk moet zijn. Voorstel: Het saldo van de BR Sociaal domein overhevelen naar de bestemmingsreserve Sociaal domein WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 552.000
M	BR Grote Investerings Toelichting: De reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de reeds gedane investeringen ten behoeve van de renovatie hoofdveld en aula te Marum. Voorstel: De reserve opheffen en het saldo overhevelen naar de nieuw te vormen afschrijvingsreserve diverse investeringen.	€ 161.767
M	BR Exploitatie bestemmingsplannen Toelichting: Is een risicobuffer voor de grondexploitatie maar ook voor het opvangen van exploitatietekorten van bestemmingsplannen voor woningbouw en nieuwe bedrijven en de bijdragen aan bovenwijkse voorzieningen in de sfeer van civiel-techniek. Voorstel: Het saldo van de BR Exploitatie bestemmingsplannen overhevelen naar de te vormen reserve Grondexploitaties WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 1.043.303
M	BS Automatisering Toelichting: Doel van deze reserve is de kosten van automatisering te egaliseren. De overschotten en tekorten op de begrote automatiseringskosten worden met de reserve verrekend. Voorstel:	€ 137.206

	€ 125.000 ingezet t.b.v. de invulling van (beleids)maatregelen. De eventuele saldo kan overgeheveld worden naar de Algemene reserve van het WK. De reserve kan vervolgend worden opgeheven.	
M	BR Bodemsanering Toelichting: Deze reserve is gevormd om de kosten in het kader van sanering van bodemverontreiniging op te kunnen vangen. De reserve is bedoeld voor concrete verdachte plekken in de gemeente Marum waarvoor zij aansprakelijk voor is. Voorstel: Gezien de grootte van de gemeente Westerkwartier wordt voorgesteld hier niet afzonderlijk een reserve in stand te houden. Indien er sprake is van bodemverontreiniging zal dit aan de raad worden voorgelegd met de daarbij behorende financiële dekking. € 16.000 wordt ingezet t.b.v. (beleids)maatregelen. Het dan nog resterende saldo kan overgeheveld worden naar de Algemene reserve van het WK. De reserve kan vervolgend worden opgeheven.	€ 16.086
M	BR Kunst Toelichting: De reserve wordt gebruikt voor de aankoop en de plaatsing van kunst. In 2018 is door de raad besloten om € 20.000 ten laste van deze reserve beschikbaar te stellen voor verplaatsing van de Molukse Barak te realiseren. Dan resteert er nog een klein bedrag in deze reserve. Voorstel: Nadat de € 20.000 wordt ingezet t.b.v. de verplaatsing van de Molukse Barak kan de reserve worden opgeheven. Indien begin 2019 nog niet een betaling heeft plaatsgevonden, dan € 20.000 overhevelen naar de nieuw te vormen bestemmingsreserve Overheveling niet uitgegeven budgetten. De dan nog resterende saldo kan worden overgeheveld naar de Algemene Reserve WK. De reserve kan opgeheven worden. Van de aanwezige saldo € 14.000 ingezet t.b.v. (beleids)maatregelen. Het dan nog eventuele restant kan worden overgeheveld naar de algemene reserve van het WK.	€ 14.848
M	BR Onderrealisatie kapitaallasten traktiemiddelen Toelichting: Deze reserve heeft als doel fluctuaties in de kapitaallasten op te vangen. De reguliere druk in de begroting die opgenomen is voor kapitaallasten traktiemiddelen is € 97.830. Echter op begrotingsbasis waren de kapitaallasten hoger, gezien de te verwachte investeringen. Echter de afgelopen jaren heeft er op rekening basis geen onttrekking meer plaatsgevonden omdat de totale kapitaallasten, onder de toegestane maximum van € 97.830 bleef. In de begroting 2019-2021 is rekening gehouden met de volgende bedragen die onttrokken worden uit de reserve: 2019:45.410, 2020 – 2022: 47.010. Voorstel: Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve WK.	€ 154.552
M	BR Leefbaarheidsprojecten Toelichting: De reserve wordt gebruikt voor het bekostigen van activiteiten op het gebied van leefbaarheid en recreatie en toerisme. Jaarlijks is € 20.000 beschikbaar in de begroting voor leefbaarheidsprojecten en € 10.000 voor recreatie en toerisme. De onder- en overschrijdingen op de begrotingsposten leefbaarheidsprojecten en recreatie & toerisme worden geëgaliseerd via deze reserve. Voorstel:	€ 34.970

	Structureel zijn de bovengenoemde bedragen opgenomen in de begroting Westerkwartier voor recreatie & toerisme en leefbaarheidsprojecten. Indien er sprake is van een hoger benodigd bedrag inzake recreatie & toerisme of leefbaarheid zal dit afzonderlijk aan de raad worden voorgelegd met de daarbij behorende financiële dekking. Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen en het aanwezige saldo over te hevelen naar de algemene reserve WK.																															
M	BR Brede school Nuis-Niebert Toelichting: Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van een deel van de investering. Voorstel: De reserve opheffen en het saldo overhevelen naar de nieuwe te vormen afschrijvingsreserve diverse investeringen.	€ 806.838																														
M	BR Groenfonds Toelichting: Doel van deze reserve is om toekomstige landschappelijke projecten hieruit te kunnen financieren. De opbrengst van de voormalige zandwinput (opbrengst stortkosten) wordt te zijner tijd ingezet voor het creëren van een natuurvriendelijke, ecologisch waardevolle en duurzame plas die uiteindelijk beter past binnen de grotere ecologische schaal (gebied Haarsterbos/Trimunt/Strandheem). I.h.k.v. de vennootschapsbelasting dient dit ook hieraan te worden besteed. Voorstel: De reserve handhaven t.b.v. de inzet van het creëren van natuurvriendelijke plas. Over de ontvangen stortkosten is geen vennootschapsbelasting afgedragen omdat er wordt uitgegaan (die is ook met de belastingdienst gecorrespondeerd) dat deze opbrengsten worden ingezet t.b.v. de plas. De reserve herbenoemen reserve Herinrichting vm. zandwinput.	€ 136.648																														
M	BR Nog te betalen bedragen Toelichting: Doel van deze reserve is om vastgelegde verplichtingen te kunnen blijven volgen door deze te reserveren. Deze reserve is noodzakelijk geworden, omdat het vanwege de aangescherpte voorschriften van het BBV niet meer mogelijk is om deze als aangegane verplichting te boeken. Het BBV schrijft voor dat wanneer in het realisatiejaar de tegenprestatie nog niet heeft aangevangen de verplichting niet mag worden opgenomen in de jaarrekening. Voorstel: De volgende verplichtingen moeten nog afgewikkeld worden in 2019. Het restant nog maximaal één jaar beschikbaar houden voor de verplichting waarvoor het budget bedoeld is. Deze bedragen overhevelen naar de te vormen bestemmingsreserve Overheveling niet-uitgegeven budgetten. Het bedrag bestaat uit de volgende zaken: <table> <tr> <td>SLOK (DU)</td><td>17.991</td><td>1</td></tr> <tr> <td>verhoogde asielstroom (DU)</td><td>18.289</td><td>1</td></tr> <tr> <td>speelweiden</td><td>26.823</td><td>1</td></tr> <tr> <td>initiatieven zorgaccommodatie</td><td>100.000</td><td>1</td></tr> <tr> <td>voorziening voorschoolse peuters (DU)</td><td>35.585</td><td>1</td></tr> <tr> <td>project eten met de buurt</td><td>3.685</td><td>3</td></tr> <tr> <td>ATB route</td><td>21.510</td><td>2</td></tr> <tr> <td>bodemkwaliteitskaart</td><td>10.000</td><td>1</td></tr> <tr> <td>afscheidsboek gemeente Marum</td><td>20.000</td><td>3</td></tr> <tr> <td></td><td>253.883</td><td></td></tr> </table>	SLOK (DU)	17.991	1	verhoogde asielstroom (DU)	18.289	1	speelweiden	26.823	1	initiatieven zorgaccommodatie	100.000	1	voorziening voorschoolse peuters (DU)	35.585	1	project eten met de buurt	3.685	3	ATB route	21.510	2	bodemkwaliteitskaart	10.000	1	afscheidsboek gemeente Marum	20.000	3		253.883		€ 253.883
SLOK (DU)	17.991	1																														
verhoogde asielstroom (DU)	18.289	1																														
speelweiden	26.823	1																														
initiatieven zorgaccommodatie	100.000	1																														
voorziening voorschoolse peuters (DU)	35.585	1																														
project eten met de buurt	3.685	3																														
ATB route	21.510	2																														
bodemkwaliteitskaart	10.000	1																														
afscheidsboek gemeente Marum	20.000	3																														
	253.883																															

	1. bedragen kunnen vrijvallen t.g.v. de algemene reserve WK. Deze bedragen zijn in 2018 of eerder al gereserveerd maar komen maar gedeeltelijk of niet tot uitvoering. Bovendien zijn voor dergelijke uitgaven ook reguliere budgetten opgenomen in de begroting. Deze bedragen kunnen vrijvallen ten gunste van de algemene reserve WK (€ 212.373) 2. Hier ligt een raadsbesluit aan ten grondslag en bestuurlijke toezeggingen. De uitgaven vinden plaats in 2019. 3. De afwikkeling van dit aspect vindt in 2019 plaats omdat de uitgaven ook in 2019 plaatsvinden. Het totaalbedrag van 2 en 3 kan worden overgeheveld naar de Reserve Overheveling niet uitgegeven budgetten WK (€ 45.195).	
M	BR Armoedebeleid Toelichting: Deze reserve is ingesteld bij de begroting 2015. Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te houden voor armoedebestrijding. In Westerkwartierverband is samen met de maatschappelijke partners een Armoedepact Westerkwartier opgesteld om met hen tot oplossingen komen om de minima maximaal te bedienen. Er is speciale aandacht voor de doelgroep kinderen. De zgn. Klijnsmagelden die we via de algemene uitkering ontvangen worden jaarlijks toegevoegd aan deze reserve. Voorstel: De reserve (gevormd door de Kleinsmagelden) overhevelen aan de reserve Armoedebeleid Kinderen WK.	€ 60.110
M	BR Integraal KindCentrum Toelichting: In de aanloop naar een investering voor onderwijsgebouwen, Brede School ontwikkeling en tijdens het bouwproces moeten er voorloop- en frictiekosten gemaakt worden. Bij de begroting 2018 is deze reserve specifiek voor de frictie- en voorloopkosten van het IKC te Marum. Voorstel: Deze reserve handhaven gedurende aanloop en realisatie van het IKC te Marum. De reserve herbenoemen Integraal Kind Centrum Westerkwartier Marum.	€ 502.886
M	BR Groot onderhoud gemeentelijke eigendommen Toelichting: Doel van deze reserve is gelden te genereren voor de uitvoering van groot onderhoud aan de gemeentelijke eigendommen. Deze reserve wordt gevoed door niet bestede budgetten voor groot onderhoud. In de begroting is het tienjaarlijks gemiddelde als groot onderhoud opgenomen. De over- of onderschrijdingen worden ten laste of ten gunste van de reserve gebracht. Voorstel: In de begroting 2019 van Westerkwartier is rekening gehouden met een onttrekking, de gedeeltelijke invulling van de maatregel, 2019 € 700.000 en 2020 € 200.000. Indien er nog een saldo is wordt voorgesteld om dit saldo over te hevelen naar de voorziening Groot onderhoud gebouwen.	€ 929.128
M	BR Conjunctuurschommelingen bijstand/WSW Toelichting: Het kunnen opvangen van schommelingen in de bijstandskosten. Positieve of negatieve saldi tussen ontvangen rijksbijdrage en betaalde bijstandskosten worden verrekend met de reserve. Voorstel: Voorgesteld wordt om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve WK.	€ 199.862

M	BR Personeel en organisatie Toelichting: Oplossen van knelpunten op het gebied van personeel. a) Jaarlijks wordt vanuit de gewone dienst een bedrag gedoteerd van <u>€ 32.000</u>. Dit is ook structureel opgenomen in de <u>begroting van Westerkwartier</u> b) De kosten voor onder meer externe inhuur worden, indien niet anders gedekt, uit deze reserve bekostigd. c) Het (positieve) saldo op de salariskosten personeel wordt ten gunste van de reserve gebracht. d) Inhuur van personeel wegens ziekte e.d. wordt ten laste van de reserve gebracht. e) De kosten van boventallig personeel komt ten laste van de reserve. b) t/m e) zijn nog niet verwerkt in de begroting van Westerkwartier, dit gebeurt, indien dit van toepassing blijft, op rekeningbasis. Voorstel: Gezien de geringe saldo is het voorstel om de reserve op te heffen en de aanwezige saldo over te hevelen naar de algemene reserve.	€ 5.223
M	BR Pensioenvoorzieningen Wethouders Toelichting: Doel van deze reserve is om aan de toekomstige pensioenverplichtingen van wethouders te kunnen voldoen. Dotaties gebeuren middels de ontvangen afkoopsommen van voormalige wethouders. De onttrekkingen bestaan uit de pensioenlasten van voormalige wethouders. De overige vm. gemeenten van Westerkwartier hebben een voorziening. Marum had een reserve. Voorstel: Aangezien er verschillende varianten worden gebruikt t.a.v. pensioenvoorzieningen wethouders wordt voorgesteld om deze reserve samen te voegen met de voorzieningen van de andere gemeenten. In zijn totaliteit worden bekeken wat er nu daadwerkelijk nodig is voor de pensioenvoorzieningen wethouders.	€ 430.859
M	BR Centrumplan Marum Toelichting: Doel van deze reserve is om additionele kosten van het Centrumplan te kunnen bekostigen. Het gaat om onder meer (juridische) advieskosten en kosten beweegtuin. De reserve is onder andere ontstaan doordat het batig saldo ad € 50.066 van de opgeheven Stichting Sport- en Zwemaccommodatie Marum is ingebracht. Het bedrag moet worden besteed aan een vrij (openbaar) toegankelijk vaste infrastructurele voorziening in het Centrumplan. Voorstel: Een aantal jaren geleden is € 50.066 toegevoegd en er is een toezegging gedaan om deze middelen te besteden aan een vrij (openbaar) toegankelijk vaste infrastructurele voorziening in het Centrumplan te Marum. Deze € 50.066 beschikbaar houden voor de voorziening "vrij toegankelijk vaste infrastructurele voorziening centrum Marum" omdat er een bestuurlijke toezegging bovendien is het geld van derden die door de gemeente wordt beheerd. Van het saldo wordt € 50.066 ingezet t.b.v. invulling van de infrastructurele voorziening. Het eventuele restant vrij laten vallen ten gunste van de algemene reserve WK. € 50.066 wordt in een voorziening gestort omdat het door derden verkregen gelden zijn die aan een specifiek doel besteed moet worden. In eind 2018/begin 2019 zijn er gesprekken geweest met de Zonnehuisgroep over de invulling.	€ 104.944
M	BR Sport Toelichting: Doel van deze reserve is gelden om middelen beschikbaar te houden voor de sport, in de breedste zin van het woord. Ten aanzien van sportmaterialen en de 1/3-regeling wordt het overschot/tekort verrekend met de reserve. De volgende bedragen zijn beschikbaar voor: Voorstel: Voorgesteld wordt het saldo over te hevelen naar de algemene reserve Westerkwartier.	€ 169.780

M	BR Afboeking boekwaarden scholen Toelichting: Doel van deze reserve is gelden beschikbaar te hebben voor het afboeken van boekwaarden van scholen. In de aanloop tot de realisatie van het IKC is deze reserve gevormd om het afboeken van de restantboekwaarden van de achtergebleven schoolgebouwen te kunnen doen. Dit is gebeurd omdat de begroting niet toereikend is/was om dit te kunnen dragen. Voorstel: De reserve te handhaven en hernoemen BS afschrijvingsreserve afboeking boekwaarden scholen en in te zetten indien de oude scholen (de Bron/de Springplank) niet meer gebruikt worden en de nog aanwezige boekwaarden moeten dan nog worden afgeboekt. Deze middelen zijn gereserveerd bij het beschikbaar stellen van een krediet voor het IKC te Marum.	€ 860.000														
M	BR Initiatieven openbare ruimten Toelichting: De onderstaande investeringen in openbare ruimte worden ten laste gebracht van de reserve openbare ruimte die een omvang heeft van € 675.000. Ten laste van deze reserve worden de volgende investeringen en budgetten gebracht: <table><tr><td>Schelpenpad</td><td>16.500</td></tr><tr><td>Asfaltering pad Lindsterlaan</td><td>90.000</td></tr><tr><td>Verbetering Hooiweg c.s.</td><td>100.000</td></tr><tr><td>Weekmarkt</td><td>28.000</td></tr><tr><td>P-terrein Lidl</td><td><u>440.000</u></td></tr><tr><td>Totaal:</td><td>674.500</td></tr><tr><td>Te dekken uit: reserve openbare ruimte</td><td>674.500</td></tr></table> Voorstel: Op basis van de BBV dienen de bovenstaande investeringen te worden afgeschreven. De uit deze investering voortvloeiende kapitaallasten (afschrijvingen) worden afgedekt door een beschikking over deze reserve. Voorgesteld wordt de reserve op te heffen en het saldo overhevelen naar de nieuw te vormen Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK.	Schelpenpad	16.500	Asfaltering pad Lindsterlaan	90.000	Verbetering Hooiweg c.s.	100.000	Weekmarkt	28.000	P-terrein Lidl	<u>440.000</u>	Totaal:	674.500	Te dekken uit: reserve openbare ruimte	674.500	€ 618.196
Schelpenpad	16.500															
Asfaltering pad Lindsterlaan	90.000															
Verbetering Hooiweg c.s.	100.000															
Weekmarkt	28.000															
P-terrein Lidl	<u>440.000</u>															
Totaal:	674.500															
Te dekken uit: reserve openbare ruimte	674.500															
Z	BR Volkshuisvesting Toelichting: Deze reserve is bedoeld voor maatregelen in het kader van de volkshuisvesting en het bevorderen van de leefbaarheid. Voorstel: Er zijn geen verplichtingen ten aanzien van deze reserve. Derhalve wordt voorgesteld om de reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve WK.	€ 1.889														
Z	BR Bovenwijkse voorzieningen Toelichting: Het doel van deze reserve is het realiseren van infrastructurele werken als gevolg van toename van woningbouw. Voorstel: De reserve kan opgeheven worden en het saldo kan worden overgeheveld naar de algemene reserve van het WK.	€ 20.794														

Z	BR Monumenten Toelichting: Deze reserve is ingesteld voor de financiering van aanvullend gemeentelijk beleid boven het Rijksbeleid. Voorstel: De reserve kan opgeheven worden. Van de aanwezige saldo wordt € 60.000 ingezet t.b.v. (beleids)maatregelen waarvoor al verplichtingen zijn aangegaan. Het dan nog eventuele restant kan worden overgeheveld naar de algemene reserve van het WK.	€ 60.410
Z	BR Plattelandsbeleid Toelichting: Het doel van deze reserve is het bevorderen van de leefbaarheid van het platteland, het stimuleren van de regionale ontwikkeling en het treffen van structuur verbeterende maatregelen. Voor diverse investeringsprojecten kan een beroep op deze reserve worden gedaan. Voorstel: De reserve kan opgeheven worden. Van de aanwezige saldo wordt € 28.000 ingezet t.b.v. (beleids)maatregelen waarvoor al verplichtingen zijn aangegaan. Het dan nog eventuele restant kan worden overgeheveld naar de algemene reserve van het WK.	€ 28.486
Z	BR Herstructurering Toelichting: Deze reserve is bedoeld om de regionale ontwikkeling te stimuleren en het treffen van structuur verbeterende maatregelen. Voor investeringsprojecten kan een beroep gedaan worden op deze reserve. In 2018 is er een raadsbesluit genomen dat een bedrag van € 232.000 beschikbaar te houden voor het realiseren van een multifunctioneel centrum in De Wierde te Grijpskerk. Voorstel: Het restant minus € 232.000 kan worden overgeheveld naar de algemene reserve WK en de € 232.000 de reserve benoemen reserve MFC De Wierde (Grijpskerk) waar dan nog € 232.000 is zit t.b.v. de uitvoering van een genomen raadsbesluit. De reserve opheffen en het saldo overhevelen naar de nieuw te vormen afschrijvingsreserve diverse investeringen.	€ 599.912
Z	BR Kom Zuidhorn Toelichting: Deze reserve wordt gebruikt ter afdekking van de afschrijving van de parkeergarage de Dorpvenne (wat is de boekwaarde hiervan?). Voorstel: € 340.000 van deze reserve inzetten t.b.v. invulling van de technische maatregelen van de begroting 2019 van WK. De boekwaarde van de parkeergarage de Dorpvenne is € 1.125.000 per 31-12-2018. Dit bedrag wordt overgeheveld naar de afschrijvingsreserve diverse investeringen. Het dan nog resterende restant € 350.000 - € 40.000 (verplichting: gevelplaten parkeer Overtuin) = € 310.000 wordt overgeheveld naar de algemene reserve van WK. De maatregel is aanvullend verhoogd tot €650.000.	€ 1.919.691
Z	BR Natuurpark (park Kommerzijl) Toelichting: Het onderhoud is afgekocht door de Nam. De afkoopsom is berekend op eindwaarde, rekening houdende met een bepaalde rentepercentage over een periode van 60 jaar. Geen rekening kon worden gehouden met loon- en prijsstijgingen over deze periode. Jaarlijks wordt € 18.000 ter dekking van de onderhoud Voorstel: Jaarlijks wordt vast een bedrag van € 18.000 onttrokken aan de reserve ter dekking van de onderhoudskosten. In de begroting 2019 is ook rekening gehouden met deze onttrekking t.g.v. de exploitatie.	€ 421.447

Z	BR Nieuwbouw gemeentehuis Toelichting: Deze reserve wordt volledig ingezet om de afschrijving van het gemeentehuis te Zuidhorn gedurende de afschrijvingstermijn te dekken. Voorstel: Voorgesteld wordt om deze over te hevelen naar de afschrijvingsreserve diverse investeringen WK. Het saldo wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten (afschrijvingslasten).	€ 4.581.843
Z	BR Nieuwbouw werkplaats Toelichting: Deze reserve wordt gebruikt om een deel van de kapitaallasten (afschrijving) van het investeringsproject gedurende de afschrijvingstermijn te dekken. Voorstel: Voorgesteld wordt om deze over te hevelen naar de afschrijvingsreserve diverse investeringen WK. Het saldo wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten (afschrijvingslasten).	€ 57.749
Z	BR Verkeer, vervoer en wegen Toelichting: Deze reserve is ingesteld voor de bekostiging van het treffen van duurzame algemene verkeersmaatregelen. Voorstel: De reguliere uitgaven zijn opgenomen in de begroting van Westerkwartier. Er wordt uitgegaan dat door de samenvoeging efficiencyvoordelen worden behaald. De reserve kan opgeheven worden. Van de aanwezige saldo wordt € 28.000 ingezet t.b.v. (beleids)maatregelen waarvoor al verplichtingen zijn aangegaan. Het dan nog eventuele restant kan worden overgeheveld naar de algemene reserve van het WK.	€ 28.651
Z	BR Wegenvisie Toelichting: Het doel van deze reserve is het veilig houden van de bestaande wegen en het voorkomen van kapitaalvernietiging. De intentie was dat de reserve volledig zou worden ingezet. Op rekeningsbasis is er nog sprake van een klein saldo. Voorstel: De reserve kan opgeheven worden. Van de aanwezige saldo wordt € 25.000 ingezet t.b.v. (beleids)maatregelen . waarvoor al verplichtingen zijn aangegaan Het dan nog eventuele restant kan worden overgeheveld naar de algemene reserve van het WK.	€ 25.639
Z	BR Dorpshuizen Toelichting: Vanuit deze reserve worden bijdragen in het kader van renovatie van de verschillende dorpshuizen bekostigd. De jaarlijkse dotatie aan deze reserve is € 33.000. Dit is ook geraamd in de begroting WK. Voorstel: Voorgesteld wordt om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve Westerkwartier. De jaarlijkse dotatie (€ 33.000) wordt overgeheveld naar het regulier budget dorpshuizen. Indien een bedrag benodigd (hoger dan het jaarlijks beschikbaar budget van 33.000) is inzake een bijdrage in de renovatie van een dorpshuis benodigd is zal dit afzonderlijk aan de raad worden voorgelegd met de daarbij behorende financiële dekking.	€ 149.405

Z	BR Kunst Toelichting: Deze reserve wordt gebruikt voor kunst in brede zin: financiering amateur- en professionele kunst, ondersteuning kunst en onderhoud kunstobjecten. Voorstel: Voorgesteld worden om deze reserve op te heffen en van de aanwezige saldo wordt € 21.000 ingezet t.b.v. (beleids)maatregelen.	€ 20.964
Z	BR Groot onderhoud zwembaden Toelichting: In 2016 is deze reserve ingesteld voor groot onderhoud van de zwembaden in Grijpskerk en Oldehove. Voorstel: Voorgesteld worden om deze reserve op te heffen en de aanwezige saldo over te hevelen naar de algemene reserve WK. Indien er sprake is van groot onderhoud inzake de zwembaden zal dit afzonderlijk aan de raad worden voorgelegd met de daarbij behorende financiële dekking.	€ 49.000
Z	BR Cultureel Centrum Zuidhorn Toelichting: Voor de kapitaallasten van het Cultureel Centrum Zuidhorn zijn middelen gereserveerd. De gespaarde middelen zijn niet volledig voldoende om de investering te dekken. Derhalve wordt er een evenredig deel ingezet te dekking van de kapitaallasten. Voorstel: Voorgesteld wordt om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de afschrijvingsreserve diverse investeringen WK. Het saldo wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten (afschrijvingslasten).	€ 1.296.711
Z	BR Activiteitengeld combinatie functionaris Toelichting: In 2010 en 2011 hebben we van het ministerie middelen ontvangen in het kader van de combinatiefunctionaris. Gedurende 20 jaar onttrekken we ca. € 5.000 aan deze reserve als activiteitengeld voor de combinatiefunctionaris. Voorstel: Voorgesteld worden om deze reserve op te heffen en de aanwezige saldo over te hevelen naar de algemene reserve WK.	€ 75.000
Z	BR Egalisatiereserve WWB Toelichting: Kosten en opbrengsten van WWB gaan altijd met onzekerheid gepaard. Door middel van een egalisatiereserve kan een schommeling worden opgevangen. Voorstel: De Wet werk en bijstand (WWB) was de wet die in Nederland de ondersteuning bij arbeidsinschakeling en bijstand regelde voor mensen die weinig of geen ander inkomen (waaronder andere uitkeringen) hebben en ook weinig of geen vermogen. De wet is per 1 januari 2015 gewijzigd en heet sindsdien Participatiewet. In de begroting 2019 van het Westerkwartier zijn maatregelen opgenomen, w.o. maatregelen sociaal domein die op allerlei vlakken ligt, o.a. jeugd, wmo, participatie. Daarin wordt ook de reserve sociaal domein tijdelijk ingezet omdat er maatregelen worden genomen die niet meteen effect hebben in 2019. Gezien het feit dat jeugd, wmo en participatie in de maatregelen als één onderwerp worden beschouwd m.b.t. maatregelen wordt voorgesteld de reserve op te heffen en het saldo overhevelen naar de algemene reserve WK.	€ 300.000
Z	BR Reserve onderwijs	€ 64.950

	Toelichting: In 2014 heeft de raad vastgesteld dat de vrijvallende gelden, in verband met de gewijzigde wetgeving betreffende het onderhoud van schoolgebouwen, beschikbaar wil houden voor het onderwijs. Voorstel: Gezien het feit dat de uitgaven met betrekking tot het onderhoud schoolgebouwen volledig zijn opgenomen in de begroting 2019 van het Westerkwartier is het niet noodzakelijk meer om deze reserve in stand te houden. Derhalve wordt voorgesteld deze reserve en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve WK.	
Z	BR Maatschappelijk vastgoed Toelichting: Bestemmingsreserve bedoeld om te sparen voor dit beleidsonderdeel (Verduurzaming gemeentelijk vastgoed). Voorstel: Eind 2017 heeft de raad besloten om eenmalig circa € 2 ton in te zetten voor diverse verduurzaming maatregelen. De uitvoering zal in 2019 plaatsvinden. Voorgesteld worden om de reserve te handhaven en het te benoemen BR Verduurzamingsmaatregelen Westerkwartier.	€ 202.800
Z	BR Sociaal Domein Toelichting: De financiële voor- en nadelen die betrekking hebben op het terrein van het sociaal domein. In Westerkwartier verband is afgesproken dat de minimale omvang als buffer 10% van de ontvangen integratie-uitkering sociaal domein van het Rijk moet zijn. Voorstel: Het saldo van de BR Sociaal domein overhevelen naar de bestemmingsreserve Sociaal domein WK. Vervolgens deze reserve opheffen.	€ 916.956
Z	BR Beschermd Wonen Toelichting: De vrijvallende middelen inzake beschermd wonen (afkomstig van de centrumgemeente) beschikbaar houden voor de uitvoering van onze lokale taak. Voorstel: Het saldo van de BR Sociaal domein overhevelen naar de algemene reserve van het WK. Vervolgens deze reserve opheffen. Indien er sprake is van benodigd bedrag beschermd wonen zal dit afzonderlijk aan de raad worden voorgelegd met de daarbij behorende financiële dekking.	€ 310.800
	SUBTOTAAL	€ 21.008.943

4.3 Voorzieningen

Aangezien het verplichtend karakter en de strakke kaders kan het doel van een voorziening niet worden gewijzigd. Als het doel van de voorziening niet meer bestaat of wijzigd wordt de voorziening opgeheven.

De voorzieningen met betrekking tot grondexploitaties wordt jaarlijks met het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd. Voor verliesgevende exploitaties zal dan een voorziening getroffen moeten worden. 3 van de 4 voormalige gemeente hebben dergelijke voorzieningen. Deze voorzieningen worden samengevoegd. De voorziening wordt dan voorziening grondexploitaties WK.

Dit geldt ook voor pensioenlasten met betrekking tot (voormalige) wethouders. De voorzieningen van Grootegast en Zuidhorn worden samengevoegd. Marum heeft geen voorziening maar een reserve. Ook deze wordt toegevoegd aan de nieuwe voorziening pensioenlasten ex- wethouders WK. In de loop van 2019 zal deze voorziening worden geactualiseerd.

Overzicht Voorzieningen

G	Voorziening onderhoud gebouwen Toelichting De voorziening is ingesteld om het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (niet de schoolgebouwen) te dekken. Niet benutte onderhoudsbudgetten worden bij het opstellen van de jaarrekening aan deze voorziening toegevoegd. Indien in een jaar meer aan onderhoud wordt uitgegeven dan het 10-jaars gemiddelde budget, dan worden deze kosten rechtstreeks op de voorziening verantwoord. Voorstel De restanten van deze voorziening en de bestemmingsreserve van Marum samenvoegen tot de reserve Groot onderhoud gemeentelijke eigendommen	€ 6.001
G	Voorziening onderhoudskosten GRP Toelichting In 2014 is een nieuw GRP vastgesteld voor de periode 2015-2018. De onderzoekskosten zijn berekend op een 4-jaars gemiddelde. Het verschil tussen het 4-jaars gemiddelde en de werkelijke kosten komt ten gunste / laste van deze voorziening. Voorstel De voorzieningen van de andere voormalige gemeenten samenvoeging en blijven gebruiken voor het opvangen van fluctuatie in de kosten van de riolering op basis van het GRP.	€ 288.142
G	Voorziening deelname BV's Escrow en CBL Toelichting Deze voorziening komt overeen met het bedrag, dat bij de verkoop van Essent aan RWE als activa is ingezet voor het opvangen van mogelijke financiële tegenvallers bij de overdracht. I.v.m. de onzekerheid hierover is het totale bedrag als voorziening geparkeerd. Voorstel Drie van de voormalige gemeenten hebben een dergelijke voorziening. Deze voorzieningen worden samengevoegd tot voorziening. Deelname verkoop vennootschap BV.	€ 17.212

G	Voorziening pensioenlasten ex-wethouders Toelichting: Deze voorziening is ingesteld omdat gemeenten verplicht zijn om een voorziening in te stellen voor pensioen van wethouders (wet aanpassing APPAo. Uitkeringen aan betreffende wethouders e/o partners worden rechtstreeks ten laste van deze voorziening gebracht. Al meerdere jaren is voor de toekomstige pensioenen van wethouders een verzekering afgesloten. Deze voorziening is bestemd voor pensioenen van 2 voormalige wethouders, waarvoor die verzekering nog niet bestond. Voorstel: Deze voorziening met de andere voorzieningen en reserve van de voormalige gemeenten m.b.t. de pensioenlasten van de wethouders samenvoegen. Er zal in zijn totaliteit worden bekeken wat er nu daadwerkelijk nodig is voor de pensionvoorzieningen wethouders.	€ 147.775
G	Voorziening voormalig personeel Toelichting: Voor de loonkosten van een voormalig personeelslid is een voorziening getroffen. Voorstel: Deze voorziening handhaven.	€ 117.720
L	Voorziening debiteuren ISD Toelichting Rekening houdende met het inningspercentage wordt de voorziening op niveau gebracht. Voorstel Opheffen en het saldo overhevelen naar de voorziening Debiteuren.	€ 584.630
L	Voorziening rioleringen Toelichting O.b.v. de noodzakelijke investeringen is uitgerekend hoe hoog het rioolrecht moet zijn om kostendekkendheid te realiseren. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de voorziening na de afschrijvingsperiode van 60 jaar op nul eindigt. Voorstel De voorzieningen van de andere voormalige gemeenten samenvoeging en blijven gebruiken voor het opvangen van fluctuatie in de kosten van de riolering op basis van het GRP.	€ 738.097
L	Voorziening Grex Oostwold Toelichting: Het is een voorziening die is gevormd voor het verwachte exploitatietekort. Voorstel: Deze voorziening samenvoegen met andere voorzieningen van de voormalige gemeenten die specifiek gevormd is voor verliesgevende exploitaties (Voorziening Grondexploitatie).	€ 463.901
L	Voorziening Grex Leeksterveld Toelichting: Het is een voorziening die gevormd moet worden voor de verwachte exploitatietekort.. Voorstel:	€ 158.670

	Deze voorziening samenvoegen met andere voorzieningen van de voormalige gemeenten die specifiek gevormd is voor verliesgevende exploitaties (Voorziening Grondexploitatie).	
L	Voorziening Grex Zevenhuizen Toelichting: Het is een voorziening die gevormd moet worden voor de verwachte exploitatietekort.. Voorstel: Deze voorziening samenvoegen met andere voorzieningen van de voormalige gemeenten die specifiek gevormd is voor verliesgevende exploitaties (Voorziening Grondexploitatie).	€ 585.129
L	Voorziening Grex Oostindie Slagen/Buiten Toelichting: Het is een voorziening die gevormd moet worden voor de verwachte exploitatietekort.. Voorstel: Deze voorziening samenvoegen met andere voorzieningen van de voormalige gemeenten die specifiek gevormd is voor verliesgevende exploitaties (Voorziening Grondexploitatie).	€ 243.558
L	Voorziening op vordering verkoop vennootschap BV Toelichting Een gedeelte van de verkoopopbrengst van Essent is gestort op een geblokkeerde bankrekening. Ter verzekering van betaling van eventuele schadeclaims.. De middelen worden ingezet om eventuele schadeclaims betaalbaar te stellen. Na afwikkeling van de claims kan het bedrag vrijvallen. Deze voorziening wordt op de balans in mindering gebracht op de activa. Voorstel Drie van de voormalige gemeenten hebben een dergelijke voorziening. Deze voorzieningen worden samengevoegd tot voorziening. Deelname verkoop vennootschap BV.	€ 27.227
L	Voorziening debiteuren Toelichting Voor openstaande vorderingen, behalve belastingen is wegens oninbaarheid deze voorziening gevormd. Voorstel De overige voormalige gemeenten hebben een dergelijke voorziening (o.a. voorziening dubieuze debiteuren). Deze voorzieningen worden samengevoegd om conform artikel 10 van de financiële verordening een voorziening te hebben voor oninbare vorderingen.	€79.621
L	Voorziening belastingdebiteuren Toelichting Voor openstaande vorderingen voor ozb, rioolheffing, afvalstoffenheffing en bijstandsverstrekking is wegens oninbaarheid deze voorziening gevormd. Voorstel De overige voormalige gemeenten hebben een dergelijke voorziening (o.a. voorziening dubieuze debiteuren). Deze voorzieningen worden samengevoegd om conform artikel 10 van de financiële verordening een voorziening te hebben voor oninbare vorderingen.	€ 40.791

M	Voorziening dubieuze debiteuren Toelichting Deze voorziening is ingesteld voor het kunnen opvangen van oninbare belastingdebiteuren. De voorziening wordt periodiek bijgesteld op basis van ervaringsgegevens. Voorstel Het voorstel is om deze voorziening samen te voegen met de andere voorziening van de voormalige gemeenten van gelijksoortige strekking.	€ 155.137
M	Voorziening deelname verkoop Vennootschap BV Toelichting Een gedeelte van de verkoopopbrengst van Essent is gestort op een geblokkeerde bankrekening. De middelen worden ingezet om eventuele schadeclaims betaalbaar te stellen. Voorstel Drie van de voormalige gemeenten hebben een dergelijke voorziening. Deze voorzieningen worden samengevoegd tot voorziening. Deelname verkoop vennootschap BV.	€ 52.553
M	Voorziening riolering Toelichting Opvangen fluctuaties in de kosten van de riolering op basis van het GRP die via de rioolheffing worden doorberekend aan de inwoners. Deze voorziening is opgebracht door de inwoners van Marum. Dit bedrag wordt, door vermindering op het tarief 2018, volledig ingezet. Voorstel De voorzieningen van de andere voormalige gemeenten samenvoeging en blijven gebruiken voor het opvangen van fluctuatie in de kosten van de riolering op basis van het GRP.	€ 212.457
M	Voorziening exploitatie bestemmingsplannen Toelichting: Het is een voorziening die gevormd moet worden voor de verwachte exploitatietekorten van de verschillende grondexploitaties. Voorstel: Deze voorziening samenvoegen met andere voorzieningen van de voormalige gemeenten die specifiek zijn gevormd voor verliesgevende exploitaties	€ 292.711
Z	Voorziening pensioenen wethouders Toelichting: Dient ter dekking van toekomstige verplichtingen. Naast deze dekking zal de voorziening ook moeten worden gebruikt voor de bekostiging van de inkoop van pensioenrechten als gevolg van het toepassen van de wet APPA. Voorstel: Deze voorziening met de andere voorziening van de 3 voormalige gemeenten m.b.t. de pensioenlasten van de wethouders samenvoegen. Er zal in zijn totaliteit worden bekeken wat er nu daadwerkelijk nodig is voor de pensioenvoorzieningen wethouders.	€ 2.544.967
Z	Voorziening egalisatie afvalstoffen Toelichting De voorziening is bedoeld om voor- en nacalculatie in de kosten van de afvalverwijdering en afvalverwerking te egaliseren.	€ 95.132

	Voorstel De voorziening opheffen en het saldo overhevelen naar de Voorziening egalisatie Afvalstoffen van de gemeente Westerkwartier.	
Z	Voorziening riolering Toelichting De voorziening wordt gebruikt voor de dekking van het vierjaarlijkse uitvoeringsprogramma op basis Voorstel De voorzieningen van de andere voormalige gemeenten samenvoeging en blijven gebruiken voor het opvangen van fluctuatie in de kosten van de riolering op basis van het GRP.	€ 262.111
Z	Voorziening Oostergast Toelichting: Het is een voorziening die gevormd moet worden voor de verwachte exploitatietekorten van de verschillende grondexploitaties. Voorstel: Deze voorziening samenvoegen met andere voorzieningen van de voormalige gemeenten die specifiek zijn gevormd voor verliesgevende exploitaties.	€ 461.000
Z	Voorziening belastingen en heffingen Toelichting Deze voorziening is ingesteld ter dekking van oninbare vordering OZB, afstoffenheffing, reinigingsrechten en rioolrechten. Dit is gebaseerd op een historisch percentage van 0,3% Voorstel Voorziening opheffen en het saldo overhevelen naar de te vormen voorziening Belastingdebiteuren.	€ 12.842
Z	Voorziening debiteuren sociale zaken Toelichting De voorziening is ingesteld omdat er sprake is van mogelijke verliezen (niet incasseerbare vordering) waarvan de omvang op de balansdatum onzeker, doch redelijkerwijs te schatten is. Voorstel De voorziening opheffen en het saldo overhevelen naar de voorziening Debiteuren.	€ 75.199
Z	Voorziening oninbare vorderingen handelsdebiteuren Toelichting De voorziening is ingesteld ter afdekking van oninbare vorderingen overig debiteuren. Voorstel De voorziening opheffen en het saldo overhevelen naar de voorziening Debiteuren.	€ 12.837
	SUBTOTAAL	€ 7.675.420
	TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	42.622.505

5 Reserves en voorzieningen Westerkwartier

In dit hoofdstuk wordt per reserve en voorziening van de voormalige gemeente beknopt aangegeven wat het voorstel is. In hoofdstuk 4 worden de afzonderlijke reserves en voorzieningen doorgelicht en voorzien van een voorstel. Hieronder volgt de samenvatting van de afzonderlijke voorstellen. Als uitvloeisel van deze voorstellen volgt een overzicht van de aanwezige reserves en voorzieningen van de gemeente Westerkwartier.

5.1 Voorstellen per reserve en voorzieningen voormalige gemeenten

1)	Omschrijving reserve/voorziening	Voorstel
G	Algemene reserve	Samenvoegen Algemene reserve WK (2)
G	Algemene reserve Buffer	Samenvoegen Algemene reserve WK
G	Reserve Bestemmingsplannen en projecten	€ 100.000 wordt ingezet t.b.v. invulling van maatregelen. Het restant wordt overgeheveld naar de reserve Grondexploitatie WK.
G	Reserve Gemeentelijke landschapsfonds	Opheffen, saldo naar de Algemene reserve WK.
G	Reserve Wegen-bruggen-openbare verlichting	€ 69.000 van deze reserve wordt ingezet t.b.v. invulling van maatregelen. Het restant naar de reserve Overheveling niet-uitgegeven budgetten WK.
G	Reserve Sociaal domein	Samenvoegen reserve Sociaal domein WK
G	Voorziening Onderhoud gebouwen	Samenvoegen reserve Groot onderhoud gebouwen WK
G	Voorz. onderhoudskosten GRP	Samenvoegen voorz. Egalisatie riolering
G	Voorz. deelname BV's Escrow en CBL	Samenvoegen voorz. deelname verkoop vennootschap BV
G	Voorz. Pensioenlasten ex-wethouders	Samenvoegen Voorziening Pensioenen Wethouder WK
G	Voorz. voormalig personeel	Handhaven Voorz. voormalig personeel WK
L	Algemene reserve	Samenvoegen Algemene reserve WK
L	Algemene bestedingsreserve	Samenvoegen Algemene reserve WK
L	Reserve Grondexploitatie	Opheffen, saldo naar reserve Grondexploitatie WK
L	Reserve Bedrijventerreinen	€ 114.000 van deze reserve wordt ingezet (invulling maatregelen) restant wordt overgeheveld naar de reserve Grondexploitatie WK.
L	Reserve MFC de Gaveborg	Handhaven, herbenoemen reserve MFC Oostwold De Graveborg
L	Reserve Gezond in Leek	Opheffen, saldo naar de Algemene reserve WK
L	Reserve Sociaal Domein	Samenvoegen reserve Sociaal domein WK
L	Voorziening Debiteuren ISD	Opheffen, saldo naar Voorzieningen Debiteuren
L	Voorziening Rioleringen	Samenvoegen voorziening Egalisatie Riolering
L	Voorziening Grex Oostwold	Samenvoegen Voorziening Grondexploitatie
L	Voorziening Grex Leeksterveld	Samenvoegen Voorziening Grondexploitatie
L	Voorziening Grex Zevenhuizen	Samenvoegen Voorziening Grondexploitatie
L	Voorziening Grex Oostindie Slagen/Buiten	Samenvoegen Voorziening Grondexploitatie
L	Voorziening op vordering verkoop vennootschap BV	Samenvoegen Deelname Verkoop Vennootschap BV
L	Voorziening Debiteuren	Samenvoegen Voorziening Debiteuren

L	Voorziening Belastingdebiteuren	Samenvoegen Voorziening Belastingdebiteuren
M	Algemene reserve	Samenvoegen Algemene reserve WK
M	Sociaal Domein	Samenvoegen reserve Sociaal domein WK
M	Grote investeringen	Opheffen, saldo naar Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK.
M	Exploitatie bestemmingsplannen	Opheffen, saldo naar reserve Grondexploitatie WK
M	Automatisering	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
M	Bodemsanering	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
M	Kunst	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
M	Onderrealisatie kapitaallasten tractiemiddelen	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
M	Leefbaarheidsprojecten	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
M	Brede school Nuis-Niebert	Opheffen, saldo naar Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK
M	Groenfonds	Opheffen, saldo naar reserve herinrichting vm. zandwinput WK
M	Nog te betalen bedragen	Gedeeltelijk overhevelen naar reserve Overheveling niet uitgegeven budgetten en restant naar de Algemene reserve WK
M	Armoedebeleid	Handhaven Herbenoemen Armoedebeleid Kinderen
M	Integraal KindCentrum	Opheffen, saldo naar reserve Integraal Kindcentrum Marum
M	Groot onderhoud gemeentelijke eigendommen	€ 9 ton wordt aangewend t.b.v. invulling maatregelen restant naar reserve Groot onderhoud gebouwen.
M	Conjunctuurschommelingen bijstand/WSW	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
M	Personeel en organisatie	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
M	Pensioenvoorziening Wethouders	Samenvoegen, saldo naar voorziening Pensioen Wethouders
M	Centrumplan Marum	€ 50.066 naar voorziening toegankelijk infrastructurele voorziening centrum Marum € 50.000 t.b.v. invulling maatregelen, restant naar de algemene reserve WK
M	Sport	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK
M	Afboeking boekwaarden Scholen	Opheffen, saldo naar reserve afboeking boekwaarden scholen WK
M	Initiatieven openbare ruimten	Opheffen, saldo naar Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK
M	Voorziening dubieuze debiteuren	Samenvoegen voorziening Debiteuren
M	Voorziening Deelname Verkoop Vennootschap BV	Samenvoegen Deelname Verkoop Vennootschap BV
M	Voorziening Riolering	Samenvoegen voorziening Egalisatie Riolering
M	Voorziening Exploitatie Bestemmingsplannen	Samenvoegen Voorziening Grondexploitatie
Z	Algemeen Bedrijfsreserve	Samenvoegen Algemene reserve WK
Z	Surplus Algemene Bedrijfsreserve	Samenvoegen Algemene reserve WK
Z	Volkshuisvesting	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Monumenten	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Plattelandsbeleid	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Wegenvisie	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Herstructurering	€ 233.000 naar reserve MFC Wierde (Grijpskerk), restant naar de algemene reserve WK

Z	Kom Zuidhorn	€ 650.000 wordt aangewend t.b.v. invulling maatregelen, restant gaat Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK
Z	Natuurpark (park Kommerzijl)	Opheffen, saldo naar de reserve Natuurpark (park Kommerzijl) WK.
Z	Nieuwbouw gemeentehuis	Opheffen, saldo naar Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK
Z	Nieuwbouw werkplaats	Opheffen, saldo naar Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK
Z	Verkeer, vervoer en wegen	€ 28.000 wordt aangewend t.b.v. invulling maatregelen, restant naar de algemene reserve WK.
Z	Dorpshuizen	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Kunst	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Groot onderhoud zwembaden	Opheffen
Z	Cultureel Centrum Zuidhorn	Opheffen, saldo naar Afschrijvingsreserve diverse investeringen WK
Z	Activiteitengeld combinatiefunctionaris	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Egalisatiereserve WWB	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Reserve onderwijs	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK.
Z	Maatschappelijk vastgoed	Opheffen, saldo naar reserve Verduurzamingsmaatregelen.
Z	Sociaal domein	Samenvoegen reserve Sociaal domein WK
Z	Beschermde wonen	Opheffen, saldo naar de algemene reserve WK
Z	Voorziening pensioenen wethouders	Samenvoegen, saldo naar voorziening Pensioen Wethouders
Z	Voorziening egalisatie afvalstoffen	Opheffen, voorziening egalisatie afvalstoffen
Z	Voorziening riolering	Samenvoegen, egalisatie riolering
Z	Voorziening Oostergast	Samenvoegen Voorziening Grondexploitatie
Z	Voorziening belastingen en heffingen	Samenvoegen Voorziening Belastingdebiteuren
Z	Voorziening debiteuren sociale zaken	Samenvoegen voorziening Debiteuren
Z	Voorziening oninbare vorderingen handelsdebiteuren	Samenvoegen voorziening Debiteuren

1) De letter geeft aan uit welke voormalige gemeente de reserve of voorziening komt (G=Groetegast, L=Leek, M=Marum, Z=Zuidhorn)

2) WK geeft aan dat het een reserve of voorziening betreft van de gemeente Westerkwartier.

5.2 Resultaat voorstellen / reserves en voorzieningen gemeente Westerkwartier

De onderstaande reserves en voorzieningen zijn aanwezig in de gemeente Westerkwartier per 2019 als uitvloeisel van de doorlichting, inventarisatie en herschikking van de reserves en voorzieningen van de voormalige gemeenten zoals in hoofdstuk 4 is benoemd. De genoemde omvang is de omvang na de herschikking van de reserve en voorzieningen.

Voor het cijfermatige opstelling etc. verwijzen we u naar de [bijlage Financieel overzicht reserves en voorzieningen](#) gemeente Westerkwartier. In dit overzicht zijn ook de mutaties als gevolg van de jaarrekeningen 2018 van de voormalige gemeenten, de 1^e en 2^e bestuursrapportage meegenomen.

Soort reserve	Naam
Algemene reserve Doel Omvang 1-1-2020 Voeding	Algemene Reserve Deze algemene reserve is gevormd door de samenvoeging van de algemene reserves van de voormalige gemeenten. Het heeft een algemeen karakter en de beschikbare middelen zijn vrij aanwendbaar. Een belangrijke functie van deze reserve is het opvangen van risico's in algemene zin en wordt betrokken bij het weerstandsvermogen, € 8.753.470 De algemene reserve wordt gevoed door voordelige rekeningresultaten en door overschotten op of opheffen van andere reserves en voorzieningen. Het rekeningresultaat 2018 van de voormalige gemeenten wordt gedeeltelijk ten laste gebracht van de algemene reserve gebracht. De lasten en baten van de frictiekosten komen ook ten laste/gunste van de algemene reserve.
Bestemmingsreserve Doel Omvang 1-1-2020 Voeding	Sociaal domein Doel van deze reserve is om de financiële voor- en nadelen die betrekking hebben op het terrein van het Sociaal Domein te verrekenen. In de begroting 2018 zijn maatregelen opgenomen waarbij deze reserve wordt ingezet. € 752.753 - Het nadelig resultaat van 2018 m.b.t. het sociaal domein is ten laste van deze reserve gebracht. De reserve wordt gedurende de maatregelen (2019 en 2020) ingezet omdat de effecten van de maatregelen op het gebied van het sociaal domein pas na 1 a 2 jaren resultaat zullen hebben.
Bestemmingsreserve Doel Omvang 1-1-2020 Voeding	Reserve Grondexploitaties Voor het opvangen van exploitatietekorten van bestemmingsplannen waarvoor een voorziening moet worden gevormd. De voeding van de voorziening komt ten laste van deze reserve. € 1.272.889 Nu vindt de afdracht o.a. plaats d.m.v. een bedrag per m2 verkochte grond van de diverse grondexploitaties. In de loop van 2019/2020 zal dit beleid worden geharmoniseerd.
Bestemmingsreserve Doel	Reserve Armoedebelief kinderen Deze reserve is gevormd door een doeluitkering armoedebelief kinderen die de (voormalige) gemeente ontvangt via de algemene uitkering. Deze reserve wordt specifiek ingezet voor armoedebelief voor kinderen.

Omvang 1-1	€ 98.880
Bestemmingsreserve Doel	Reserve Multifunctioneel centrum Oostwold De Graveborg Deze reserve is ingesteld voor de instandhouding van MCO Gaveborg. De huur die door St. Dorpshuis Oostwold (SDO) wordt betaald en die in desbetreffende jaar niet geheel is besteed aan de instandhoudingskosten, wordt in deze reserve ondergebracht. SDO wil namelijk de garantie dat de te betalen huur daadwerkelijk wordt ingezet om de Gaveborg in stand te houden, ook op de lange termijn. Zodat als het eigendom wordt overgedragen aan SDO het gebouw in goede staat verkeert en een eventuele reserveoverschot door de gemeente dan op de gezamenlijke rekening van de op te richten Vereniging van Eigenaren gestort kan worden.
Omvang 1-1 Storting/onttrekking	€ 101.624 De niet benutte huur ten behoeve van de instandhoudingskosten wordt toegevoegd aan deze reserve.
Bestemmingsreserve Doel	Reserve herinrichting vm. Zandwinput De opbrengsten van de voormalige zandwinput (opbrengsten stortkosten) worden te zijner tijd ingezet voor het creëren van natuurvriendelijke, ecologisch waardevolle en duurzame plas die beter past binnen de grotere ecologische schaal (gebied Haarsterbos/Trimunt/Strandheem). I.h.k.v. de vennootschapsbelasting dient dit ook hieraan te worden besteed. Over de inkomsten is geen Vbp afgedragen omdat de inkomsten worden ingezet voor het realiseren van het plan.
Omvang 1-1 Storting/onttrekking	€ 136.649 De ontvangen stortkosten van de voormalige zandwinput toegevoegd. De reserve wordt ingezet te zijner tijd t.b.v. het realiseren van plan.
Bestemmingsreserve Doel	Reserve Integraal Kind Centrum Marum Bij de begroting 2018 is deze reserve specifiek voor de frictie- en voorloopkosten van het IKC te Marum gevormd. Wordt ingezet ter dekking van deze kosten.
Omvang 1-1 Storting/onttrekking	€ 697.886 -
Bestemmingsreserve Doel	Reserve Afboeking boekwaarden scholen Middels raadsbesluit is deze reserve gevormd zodat er middelen beschikbaar zijn voor het afboeken van restant boekwaarden van de Bron en de Springplank (Marum) op het moment dat de scholen intrekken in het te realiseren IKC.
Omvang 1-1 Storting/onttrekking	€ 860.000 - De hoogte is gelijke aan de boekwaarde minus de herontwikkelingswaarde van de betreffende scholen.
Bestemmingsreserve Doel	MFC De Wierde (Grijpskerk) In 2018 is er een raadsbesluit genomen door Zuidhorn om dit bedrag beschikbaar te houden voor het realiseren van een multifunctioneel centrum in de Wierde te Grijpskerk.
Omvang 1-1	€ 232.000

Storting/onttrekking	-						
Bestemmingsreserve Doel	Natuurpark (park Kommerzijl) Het onderhoud is afgekocht door de NAM. De afkoopbedrag is berekend op eindwaarde, rekening houdende met een bepaalde rentepercentage over een periode van 60 jaar.						
Omvang 1-1 Storting/onttrekking	€ 421.447 Jaarlijks wordt een vast bedrag van € 18.000 onttrokken aan de reserve ten gunst van de onderhoudskosten.						
Bestemmingsreserve Doel	Overheveling niet-uitgegeven budgetten Ten behoeve van het overhevelen van nog niet-uitgegeven budgetten naar een volgend jaar is de bestemmingsreserve Budgetoverheveling gevormd. Het betreft incidentele middelen die in een bepaald jaar beschikbaar zijn gesteld. De gereserveerde bedragen kunnen maximaal twee jaar worden gereserveerd tenzij de besluitvorming anders is. Het geldt niet voor structurele budgetten aangezien deze jaarlijks terugkeren in de begroting. De raad bekrachtigt deze overhevelingen bij de besluitvorming met betrekking tot de bestuursrapportage en/of de jaarrekening.						
..							
Omvang 1-1	€ 45.992 <table> <tr> <td>project eten met de buurt</td><td>3.685</td></tr> <tr> <td>ATB route</td><td>21.510</td></tr> <tr> <td>afscheidsboek gemeente Marum</td><td>20.000</td></tr> </table>	project eten met de buurt	3.685	ATB route	21.510	afscheidsboek gemeente Marum	20.000
project eten met de buurt	3.685						
ATB route	21.510						
afscheidsboek gemeente Marum	20.000						
	<table> <tr> <td>Totaal</td><td>45.195</td></tr> </table>	Totaal	45.195				
Totaal	45.195						
Storting/onttrekking	- Maximaal 2 jaren worden de bedragen gereserveerd.						
Bestemmingsreserve Doel	Verduurzamingsmaatregelen Door de raad beschikbaar gestelde incidentele middelen voor diverse verduurzamingsmaatregelen van de voormalige gemeente Zuidhorn.						
Omvang 1-1 Storting/onttrekking	€ 202.800 -						
Bestemmingsreserve Doel	Reserve groot onderhoud gebouwen Doel van deze reserve om het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen te dekken. Niet benutte onderhoudsbudgetten worden bij het opstellen van de jaarrekening aan deze reserve toegevoegd. Indien in een jaar meer aan onderhoud wordt uitgegeven dan het 10-jaars gemiddelde budget, dan worden deze kosten rechtstreeks op de voorziening verantwoord. In 2019 wordt het onderhoud van gemeentelijke gebouwen geactualiseerd. T.b.v. de invulling van maatregelen (zie 1 ^e bestuursrapportage) is in 2019 € 700.000 en wordt 2020 € 200.000 van deze reserve ingezet.						
Omvang 1-1 Storting/onttrekking	€ 298.109 -						

De volgende reserve worden allen ingezet ter dekking van de afschrijvingslasten van investeringen. Deze reserve is samengevoegd van diverse afschrijvingsreserves van de voormalige gemeenten Marum en Zuidhorn. Indien alle investeringen volledig zijn afschreven kan de genoemde reserve worden opgeheven.

Bestemmingsreserve	Afschrijvingsreserve diverse investeringen
Doel	De reserve wordt ingezet ter (gedeeltelijke) dekking van de afschrijvingslasten van diverse investeringen (van de voormalige gemeenten).
Omvang	€ 8.471.714
Max hoogte	Jaarlijks de kapitaallasten
Min. hoogte	Niet van toepassing
	€ 0
	In de bijlage Overzicht afschrijvingsreserve diverse Investeringen (blz.35) is een opsomming gegeven van de investeringen waar de kapitaallasten (gedeeltelijk) worden gedekt door de Afschrijvingsreserve diverse investeringen.

Voorzieningen

Voorziening	<i>Voorziening Pensioenen wethouders WK</i>
Doel	Deze voorziening is ingesteld omdat gemeenten verplicht zijn om een voorziening in te stellen voor pensioenen van wethouders. De voorzieningen en reserve van de voormalige gemeenten wordt samengevoegd. In 2019 zullen de verschillende uitgangspunten t.a.v. de pensioenvoorziening en de wachtgeldadministratie voor (voormalige) wethouders worden geharmoniseerd.
Omvang	€ 3.323.301
Voorziening	<i>Voorziening egalisatie Riolering</i>
Doel	Opvangen fluctuaties in de kosten van de riolering op basis van het GRP die via de rioolheffing worden doorberekend aan de inwoners.
Omvang	€ 1.525.981
Voorziening	<i>Voorziening egalisatie Afvalstoffen</i>
Doel	Opvangen fluctuaties in de kosten van de afvalverwijdering die via de afvalstoffenheffing worden doorberekend aan de inwoners.
Omvang	€ 48.132
Voorziening	<i>Voorziening Infrastructurele voorziening centrum Marum</i>
Doel	De reserve is ontstaan doordat het batig saldo ad. € 50.066 van de opgeheven Stichting Sport- en Zwemaccommodatie Marum is ingebracht. Het bedrag moet worden besteed aan een vrij (openbaar) toegankelijk vaste infrastructurele voorziening in het Centrumplan.
Omvang	€ 50.066

De volgende voorzieningen zijn geen voorzieningen zoals bedoeld in artikel 44 van het BBV. Deze voorzieningen zijn waardecorrecties op activaposten op de balans. Ze worden namelijk in mindering

gebracht op bijvoorbeeld de totale debiteurensaldo. Dit geldt ook voor de verliesvoorzieningen bij grondexploitaties. Feitelijk wordt de verliesvoorziening in mindering gebracht op de boekwaarde.

Voorziening Doel	Voorziening Grondexploitaties Wordt jaarlijks bij het opmaken van de rekening bepaald a.d.h.v. de grondexploitaties van de diverse projecten. Het betreft de geprognosticeerde verlies van de desbetreffende grondexploitatie.
Omvang	€ 2.204.969
Voorziening Doel	Voorziening Debiteuren Op basis van artikel 10 van de financiële verordening wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling van de openstaande vorderingen en bijstandsverstrekking.
Omvang	€ 907.424
Voorziening Doel	Voorziening Deelname verkoop vennootschap BV Een gedeelte van de verkoopopbrengst van Essent is gestort op een geblokkeerde bankrekening. Ter verzekering van betaling van eventuele schadeclaims.. De middelen worden ingezet om eventuele schadeclaims betaalbaar te stellen. Na afwikkeling van de claims kan het bedrag vrijvallen. Deze voorziening wordt op de balans in mindering gebracht op de activa.
Omvang	€ 96.992
Voorziening Doel	Voorziening Belastingdebiteuren Ook op basis van artikel 10 van de financiële verordening wordt een voorziening gevormd voor openstaande vorderingen voor onroerende-zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing.
Omvang	€ 53.633

6 Voorstel

Voorgesteld wordt in te stemmen met de voorliggende nota reserves en voorzieningen.

- De voorstellen genoemd in hoofdstuk 4 (inventarisatie en beoordeling reserves en voorzieningen voormalige gemeenten) en beknopt weergegeven in hoofdstuk 5.1 (voorstellen per reserve en voorziening) overnemen.
- Instemmen met de instelling van reserves en voorzieningen zoals genoemd in hoofdstuk 5.2.
- De financiële consequenties van bovenstaande voorstellen verwerken in de jaarrekening 2019.

Bijlage Wet en Regelgeving

Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Artikel 41

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.
2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b) op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c) kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d) de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45

1. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Financiële verordening gemeente Westerkwartier 2019

Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.
2. Voor openstaande vorderingen betreffende:
 - a. onroerendezaakbelastingen;

- b. rioolheffing;
- c. afvalstoffenheffing; en
- d. bijstandsverstrekking,

wordt, met uitzondering van individuele grote vorderingen, een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid, waarbij dit percentage mede wordt onderbouwd aan de hand van een globale individuele beoordelingen.

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

1. In de programmabegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de programma's plaats.
2. Het college biedt de raad middels de programmabegroting en de jaarrekening inzicht in het verloop van de reserves en voorzieningen.

Bijlage Overzicht Afschrijvingsreserve diverse investeringen

De kapitaallasten (afschrijvingen) van de volgende investering komen ten laste van deze reserve:

- Bouwgemeentehuis Zuidhorn
- Aanpassing raadszaal Zuidhorn
- Verbouwgemeentehuis Zuidhorn
- Renovatie gemeentehuis Zuidhorn
- Zonnepanelen gemeentehuis Zuidhorn
- Nieuwbouw werkplaats Zuidhorn
- Overtuinen Zuidhorn
- Nieuw cultureel centrum Zuidhorn
- Renovatie sportveld Marum
- Uitbreiding aula Marum
- Bouw school (ged.) Nuis-Niebert Marum
- Bouw IKC (nog niet gestart)
- Verbeteren bermen Hooiweg ca Marum
- Verharden pad Lindsterlaan-Pierswijk Marum
- Verplaatsen weekmarkt Marum
- Herinrichting parkeerterrein de Wending Marum

Bijlage Financieel overzicht reserves en voorzieningen gemeente Westerkwartier

	Saldo 01-01-'19	Maatregelen 2019	Verminderings 2019	Vermeerderingen 2019	Prognose Saldo 31-12-'19 = 1-1-'20
RESERVES					
1 Algemene reserve	16.484.720	367.000	7.837.556	473.306	8.753.470
2 Reserve Grondexploitatie	1.495.454	214.000	8.565		1.272.889
3 Reserve Armoedebelaid kinderen	60.110		1.500	40.270	98.880
4 Reserve Multifunctioneel centrum Oostwold De Graveborg	101.624				101.624
5 Reserve herinrichting vm. Zandwinput	136.648				136.648
6 Reserve Integraal Kind Centrum Marum	502.886			195.000	697.886
7 Reserve afboeking boekwaarden scholen	860.000				860.000
8 Reserve MFC De Wierde Grijskerk	232.000				232.000
9 Reserve Natuurpark (park Kommerzijl)	421.447				421.447
10 Reserve Overheveling niet-uitgegeven budgetten	167.592	69.000	53.000		45.592
11 Reserve Verduurzamingsmaatregelen	202.800				202.800
12 Reserve Sociaal domein	3.428.956		4.243.203	1.567.000	752.753
13 Reserve Groot onderhoud gebouwen	935.129	700.000		62.980	298.109
14 Reserve afschrijving diverse investeringen	9.442.795	650.000	321.081		8.471.714
Subtotaal	34.472.161	2.000.000	12.464.905	2.338.556	22.345.812
Voorzieningen					
15 Voorziening Pensioenen wethouders	3.123.601			199.700	3.323.301
16 Voorziening Egalisatie Riolerings	1.500.807			25.174	1.525.981
17 Voorziening egalisatie Afvalstoffen	95.132		47.000		48.132
18 Voorziening Infrastructurele voorzieningen centrum Marum	50.066				50.066
19 Voorziening voormalig personeel	117.720				117.720
20 Voorziening Grondexploitatie	2.204.969				2.204.969
21 Voorziening Debiteuren	907.424				907.424
22 Voorziening Belastingdebiteuren	53.633				53.633
23 Voorziening Deelname Verkoop Vennootschap BV	96.992				96.992
Subtotaal	8.150.344	0	47.000	224.874	8.328.218
Totaal	42.622.505	2.000.000	12.511.905	2.563.430	30.674.030